

ภาคผนวก

PAYAP UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

PAYAP UNIVERSITY

แบบสัมภาษณ์มารดาในเรื่อง การรับรู้ของมารดาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจในเด็ก
ชื่อ - สกุล ผู้สัมภาษณ์.....วันเดือนปีที่สัมภาษณ์.....

() Pre-test

() Post-test

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1. ชื่อ-สกุล ผู้สัมภาษณ์.....อายุ.....ปี
2. บ้านเลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล..... อำเภอ.....
3. สถานภาพสมรส () คู่ () หม้าย () หย่า () แยก
4. ศาสนา () พุทธ () คริสต์
5. ลักษณะครอบครัว () เต็ม () ขยาย
6. จำนวนบุตร.....คน
7. รายได้ของทุกคนในครอบครัวรวมกัน.....บาท/เดือน
8. การศึกษาสูงสุดของมารดา
() ไม่ได้เรียน
() ประถมศึกษา
() มัธยมศึกษา
() ปวช. ปวส. ปวท.
()ปริญญาตรี
() อื่น ๆ (ระบุ).....
- การศึกษาสูงสุดของบิดา
() ไม่ได้เรียน
() ประถมศึกษา
() มัธยมศึกษา
() ปวช. ปวส. ปวท.
() ปริญญาตรี
() อื่น ๆ (ระบุ).....
9. อาชีพหลักในปัจจุบันของมารดา
() แม่บ้าน
() ค้าขาย
() รับจ้าง (ระบุ).....
() รับราชการ (ระบุ).....
() อื่น ๆ (ระบุ).....
- อาชีพหลักปัจจุบันของบิดา
() ค้าขาย
() รับจ้าง (ระบุ).....
() รับราชการ (ระบุ).....
() อื่น ๆ (ระบุ).....
10. ในบ้านมีคนสูบบุหรี่หรือไม่
() ไม่มี
() มี (ระบุ).....

3. ปัญหาการเจ็บป่วยเรื้อรังในเด็ก () ไม่มี
() มี (ระบุ).....

4. ในช่วง 4 สัปดาห์ที่ผ่านมา บุตรของท่านเคยป่วยเป็นไข้หวัดหรือไม่
() ไม่เคย
() เคย (ระบุอาการ).....
(ระบุการรักษาที่ได้รับ).....

ตอนที่ 3 แบบสัมภาษณ์การรับรู้ของมารดาเกี่ยวกับโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจในเด็ก

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย/ ไม่ทราบ
1. อาการของไข้หวัดเริ่มด้วยคัดจมูก จาม อาจมีตัวร้อนเล็กน้อย 2. อาการของไข้หวัดจะหายภายใน 1 สัปดาห์ 3. เด็กที่มีอาการไข้ต่ำ ๆ คัดจมูก น้ำมูกใสไหล ไอเล็กน้อยควร รีบส่งโรงพยาบาล 4. ไข้หวัดเป็นอาการนำของโรคปอดบวม ไอกรน หัด และคอตีบ 5. เด็กที่มีอาการไข้หวัดแล้วเอามือจับหูบ่อย ๆ อาจเป็นอาการ ของโรคหูน้ำหนวก 6. เด็กที่มีอาการไข้สูงเกิน 3 วันหายใจแรงจนชายโครงขมู่มเป็น อาการของโรคปอดบวม 7. โรคปอดบวมเป็นสาเหตุการตายในเด็กมากที่สุด 8. เด็กที่เป็นหวัดเรื้อรังจะทำให้เด็กเป็นโรคหูน้ำหนวกได้ 9. เด็กขาดสารอาหาร ถ้าเป็นโรคปอดบวมจะตายได้มาก 10. การชักเนื่องจากไข้สูง จะทำให้สมองเด็กพิการได้		

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย/ ไม่ทราบ
11. เด็กที่เป็นหวัดบ่อยๆ จะทำให้เป็นโรคขาดสารอาหารได้ 12. โรคปอดบวมเป็นโรคที่ไม่สามารถป้องกันได้ 13. การใช้น้ำผึ้งผสมมะนาวป้ายลิ้นเด็กจะป้องกันอาการไอได้ 14. น้ำอุ่นจะช่วยละลายเสมหะได้ 15. ถ้าท่านมีอาการไอ น้ำมูกไหล ไม่ควรอุ้มเด็ก 16. การเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ ทำให้เด็กไม่เป็นหวัดบ่อย 17. เด็กที่เป็นไข้หวัดควรปล่อยให้หายเอง ไม่จำเป็นต้องดูแล 18. พ่อ แม่ ควรงดสูบบุหรี่ เพราะจะทำให้เด็กไอเรื้อรัง 19. เด็กที่ได้รับวัคซีนครบตามกำหนด จะป้องกันการเป็นโรคหวัด และปอดบวมได้ 20. ถ้าเลี้ยงลูกด้วยนมผสม เด็กจะไม่ป่วยเป็นไข้หวัดและปอดบวม 21. พ่อ แม่ ควรหลีกเลี่ยงการพาเด็กไปในที่มีควันไฟ ควันบุหรี่ เพราะจะทำให้เด็กเป็นไข้หวัดได้ 22. การเช็ดตัวให้ลูกขณะมีไข้ จะทำให้ลูกเป็นโรคปอดบวมได้ 23. เด็กที่ป่วยเป็นโรคไข้หวัดควรดื่มนมแม่ 24. เด็กที่ป่วยหรือเป็นไข้หวัด ควรงดอาหารประเภทเนื้อสัตว์ และไข่		

ภาคผนวก ข
แผนการสอนและสื่อ
เรื่อง
โรคไข้หวัดและปอดบวม

PAYAP UNIVERSITY

แผนการสอนและสื่อ เรื่อง โรคไข้หวัดและปอดบวม

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อให้มารดาที่มีบุตรอายุต่ำกว่า 5 ปี มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่อง โรคไข้หวัดและปอดบวม และสามารถนำไปเป็นแนวทางในการป้องกันและดูแลบุตรที่ป่วยได้ถูกต้องและเหมาะสม

วัตถุประสงค์เฉพาะ เพื่อให้มารดาสามารถ

1. บอกอาการของ โรคไข้หวัด และปอดบวมได้ถูกต้อง
2. บอกความรุนแรงของ โรคไข้หวัดและปอดบวมได้ถูกต้อง
3. บอกการป้องกันและควบคุมโรค ไข้หวัดและปอดบวม ได้ถูกต้อง

กิจกรรมการสอน

1. Pre-test เรื่อง โรคไข้หวัดและปอดบวม
2. อธิบายประกอบแผ่นภาพ

อุปกรณ์

1. แผ่นภาพ
2. แผ่นพับ

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจ
2. ถาม - ตอบ
3. Post- test (หลังสอน 2 สัปดาห์)

ความสำคัญของ โรค ไข้หวัดและปอดบวม

โรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจในเด็กหรือกลุ่มอาการ ไข้หวัด และปอดบวม เป็นโรคที่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับโรคที่พบบ่อยในเด็กซึ่งได้แก่ โรคขาดสารอาหาร โรคอุจจาระร่วง และโรคติดเชื้อที่สามารถป้องกันได้ด้วยวัคซีน ในปัจจุบันพบว่า โรคดังกล่าว เป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่กำลังพัฒนา เพราะมีอัตราการป่วยและตายอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะโรคปอดบวม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็น ไข้หวัดนำมาก่อนและไม่ได้รับการดูแลรักษาอย่างถูกต้องสำหรับในประเทศไทย พบว่า โรค

ปอดบวมเป็นสาเหตุการตายอันดับหนึ่งของกลุ่มโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบหายใจในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี โดยเฉพาะในจังหวัดเชียงใหม่จากรายงาน 506 ปี พ.ศ. 2535 - 2537 พบว่า อัตราตายด้วยโรคปอดบวมในเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี มีเท่ากับ 12.75 ต่อแสนประชากรและมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเนื่องจากมารดาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องใช้หวัดและปอดบวม และให้การดูแลบุตรเมื่อเจ็บป่วยไม่ถูกต้อง

โรคใช้หวัด

สาเหตุ เกิดจากเชื้อไวรัส ซึ่งมีหลายชนิดจึงเป็นสาเหตุให้ผู้ป่วยเป็นไข้หวัดได้บ่อย ๆ เมื่อติดเชื้อ ตัวใหม่โดยเฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี จะเป็นไข้หวัดเฉลี่ยปีละ 6 - 8 ครั้ง (ในรายที่เป็นโรคหวัดตลอดปีให้ถึงโรคมึนแพ้ด้วย)

สาเหตุเสริม ที่ทำให้เด็กเป็นโรคไข้หวัดบ่อย และมีอาการรุนแรงจนเป็นอันตราย ได้แก่โรคขาดสารอาหาร เด็กที่ไม่ได้กินนมแม่ เด็กเป็นโรคหัวใจพิการแต่กำเนิด เด็กที่ได้รับวัคซีนไม่ครบถ้วนสภาพอากาศที่เปลี่ยนแปลง เช่น หน้าฝน หน้าหนาว นอกจากนั้นอากาศที่มีมลพิษ เช่น ควันไฟหรือควันบุหรี่ ก็มีส่วนทำให้เด็กเป็นโรคหวัดได้ง่าย

การติดต่อ

1. สูดอากาศที่มีเชื้อไวรัสเข้าไป เชื้อไวรัสที่ฟุ้งกระจายในอากาศมาจากการไอหรือจามของผู้ป่วยโรคไข้หวัด
2. คลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ป่วยโรคไข้หวัด เชื้อโรคผ่านมือผู้ป่วยไปสู่มือผู้รับเชื้อ แล้วเข้าสู่ทางเดินหายใจโดยผู้รับเชื้อใช้มือที่มีเชื้อโรคไปขยี้จมูกหรือตาตนเอง

อาการ

อาการของโรคไข้หวัดเริ่มด้วย คัดจมูกอาจมีตัวร้อนเล็กน้อย ไม่สบายตัว ต่อมา มีน้ำมูกใสอาจเจ็บคอเล็กน้อย มีอาการไอตามมา อาการเหล่านี้จะเป็นมากใน 1-2 วันแรก แล้วค่อยๆ ดีขึ้นน้ำมูกจะข้นขึ้น อาจมีสีเขียว อาการต่าง ๆ จะหายใน 1 สัปดาห์ อาการเหล่านี้ อาจเป็นอาการนำของโรคไอกกรน คอตีบ หัดและปอดบวม

การดูแลรักษาเด็กป่วยโรคไข้หวัด

โรคไข้หวัดที่พ่อแม่หรือผู้ปกครอง สามารถให้การดูแลเองที่บ้านได้ นอกจากเด็กมีอาการผิดปกติจากที่กล่าวไว้ข้างต้น ต้องพาเด็กไปพบเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือแพทย์ การดูแลรักษาเด็กป่วยโรคไข้หวัดได้แก่

ก. การดูแลทั่วไป

1. ให้กินอาหารตามปกติ
2. ดื่มน้ำมาก ๆ สำหรับเด็กป่วยที่ยังกินนมอยู่ ก็ให้เด็กกินน้อย ๆ

ข. การรักษาตามอาการ

1. อาการไอ รักษาโดย - ป้ายลิ้นผู้ป่วยด้วยน้ำผึ้งผสมมะนาว
 - ให้ดื่มน้ำมาก ๆ (น้ำอุ่นจะช่วยละลายเสมหะ)
 - ถ้าไอมากให้ยาแก้ไอขับเสมหะ สำหรับเด็ก (ยาสามัญประจำบ้าน)

อาการไข้ ตัวร้อน รักษาโดย - เช็ดตัวผู้ป่วยด้วยผ้าขนหนูชุบน้ำอุ่นบิดให้หมาดเช็ดตามหน้า ลำตัว แขน ขา และข้อพับ ให้ทำบ่อยๆ แต่ถ้าเช็ดตัวแล้วไข้ยังไม่ลด ให้กินยาลดไข้พาราเซตามอล

ค. การเฝ้าดูอาการ

อาการผิดปกติที่ต้องเฝ้าดู คือ

1. ตัวร้อนมากติดต่อกันเกิน 3 วัน หรือเด็กไม่ยอมกินนมกินน้ำ
2. อาการหายใจลำบาก เช่น หายใจเร็วกว่าปกติ หายใจแรงจนชายโครงบวม หรือหายใจมีเสียงดังฮืด เวลาหายใจเข้า หรือเสียงหวีดเวลาหายใจออก

ข้อควรระวัง โรคไข้หวัดนี้ไม่ควรซื้อยาปฏิชีวนะให้เด็กกินเพราะไม่มีความจำเป็น และอาจทำให้เชื้อดื้อยาได้ สำหรับยาลดน้ำมูกนั้นก็ไม่จำเป็น เด็กป่วยจะมีน้ำมูกไหลมากใน 2 วันแรกแล้วค่อย ๆ ดีขึ้นเอง

โรคปอดบวม

สาเหตุ เกิดจากเชื้อไวรัส และแบคทีเรีย ซึ่งมักจะเริ่มโดยเป็นหวัดมาก่อน 2 - 3 วัน

- การติดต่อ
1. การหายใจเอา เชื้อโรคที่มีอยู่ในอากาศเข้าไปโดยตรง
 2. การไอจามรดกัน
 3. การคลุกคลีใกล้ชิดกับผู้ป่วย

- อาการ
1. ผู้ป่วยมักจะเริ่มมีอาการเป็นไข้หวัดมาก่อน 2 - 3 วัน ต่อมามีไข้สูง
 2. ไอมาก
 3. หายใจลำบาก ลักษณะการหายใจลำบาก มีดังนี้
 - หายใจเร็ว ในเด็กอายุต่ำกว่า 2 เดือน เร็วกว่า 60 ครั้ง/นาที
 - เด็กอายุ 2 เดือน - 1 ปี เร็วกว่า 50 ครั้ง/นาที
 - เด็กอายุ 1 - 5 ปี เร็วกว่า 40 ครั้ง/นาที
 - หายใจชายโครงบวม เป็นอาการที่รุนแรงขึ้น เด็กจะหายใจแรงจนบริเวณชายโครงบวมขณะหายใจเข้า
 - หายใจมีเสียงดัง การฟังเสียงหายใจต้องฟังในขณะที่เด็กสงบไม่ร้อง โดยแนบหูใกล้ปากของเด็ก ขณะหายใจเข้าได้ยินเสียงฮืด หรือขณะหายใจออกได้ยินหวัด

การรักษา

ในเด็กที่ป่วยเป็นปอดบวมระยะแรก หรือไม่รุนแรง มีอาการไข้สูง หายใจเร็ว ควรพาไปรับการรักษาจากแพทย์ หรือ เจ้าหน้าที่อาจให้ยาปฏิชีวนะและให้มาดูแลที่บ้านเช่นเดียวกับโรคหวัด ได้แก่

1. การดูแลทั่วไป ให้กินอาหารตามปกติ ดื่มน้ำมาก ๆ พักผ่อน
2. กินยาตามแพทย์สั่ง
3. ระวังอาการ ถ้าไม่ดีขึ้นให้รีบนำไปตรวจ หรือไปตรวจตามแพทย์นัด

ข้อควรจำ

อาการของโรคปอดบวมอยู่ในภาวะป่วยหนักหรือรุนแรง จะมีอาการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ ไม่ยอมกินนมหรือน้ำ ซึมมาก ปลุกตื่นยาก หายใจมีเสียง หายใจแรง จนชายโครงบวม ภาวะขาดสารอาหารระดับ 3

କାମାକ୍ଷୀ

୧୯୭୭

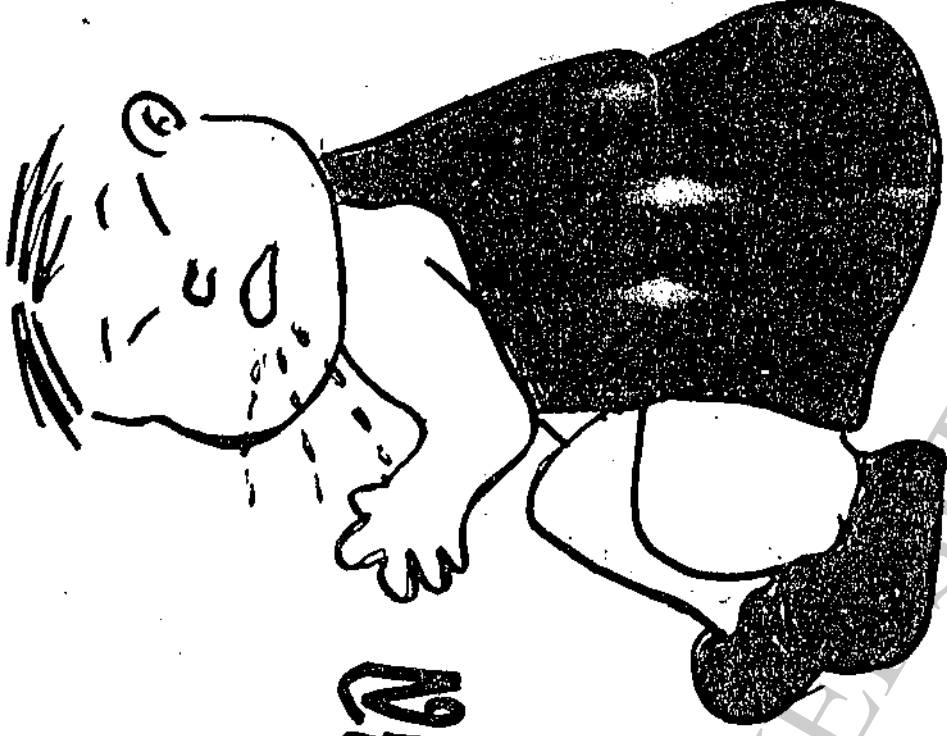
ପ୍ରତିଷ୍ଠା

โอร่า

คัลจุมก ห่ามก่าไลลา

เอน อามอาน

เจบคอกเลกาหอย

เสียน้ำนมจากเต้านม

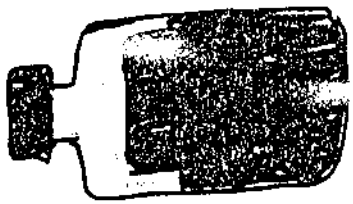
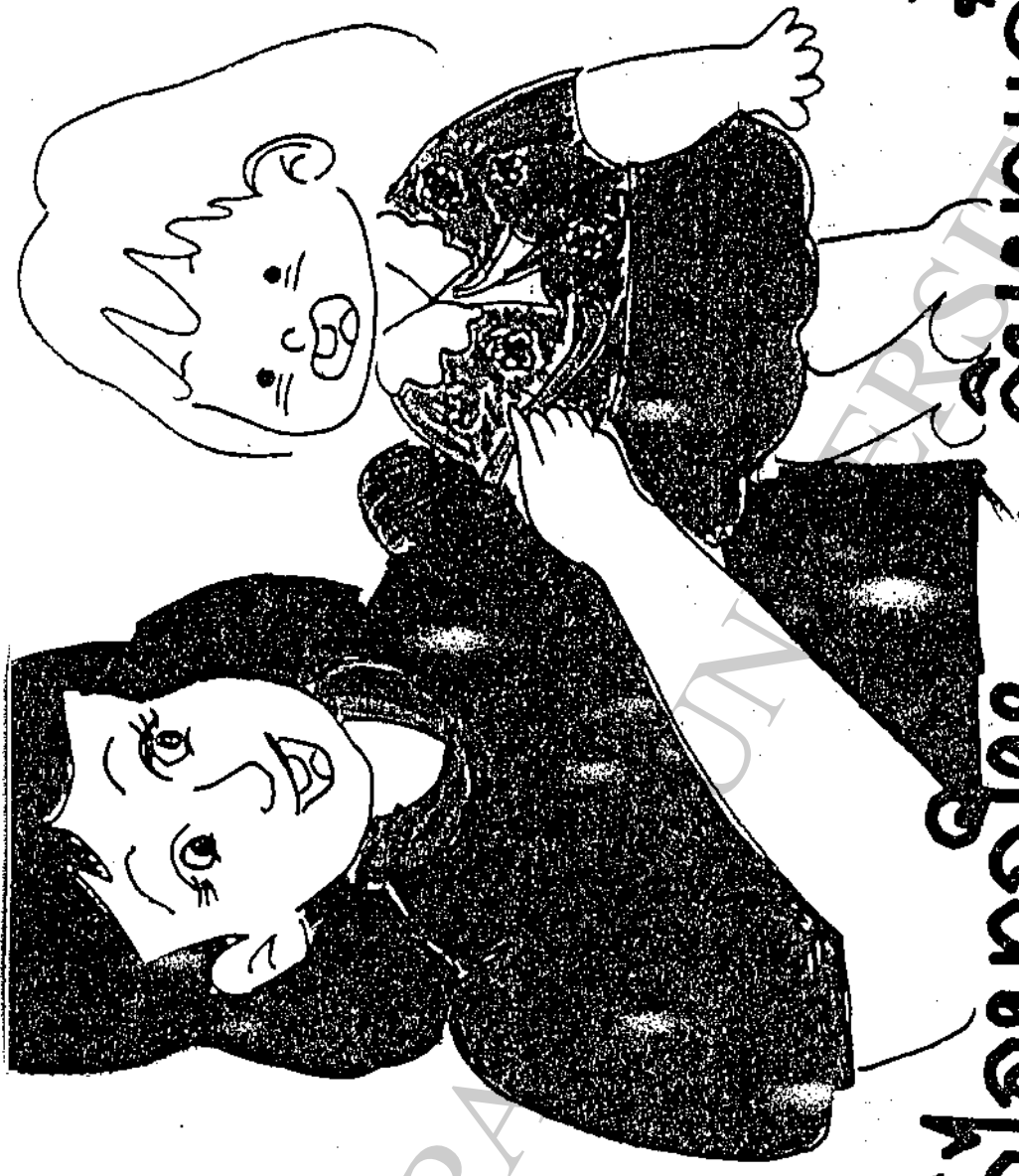
PATIA

ได้เล่นน้ำมาก ๆ หรือจากนมแม่ ๆ
ไปเล่นน้ำบ่อย ๆ

การประสูติและการคลอด

ถ้าเอามากให้ → กินยาแกลบ,
และยาขับเสมหะ ล้างหัวเด็ก

အိမ်ထောင်ရေး

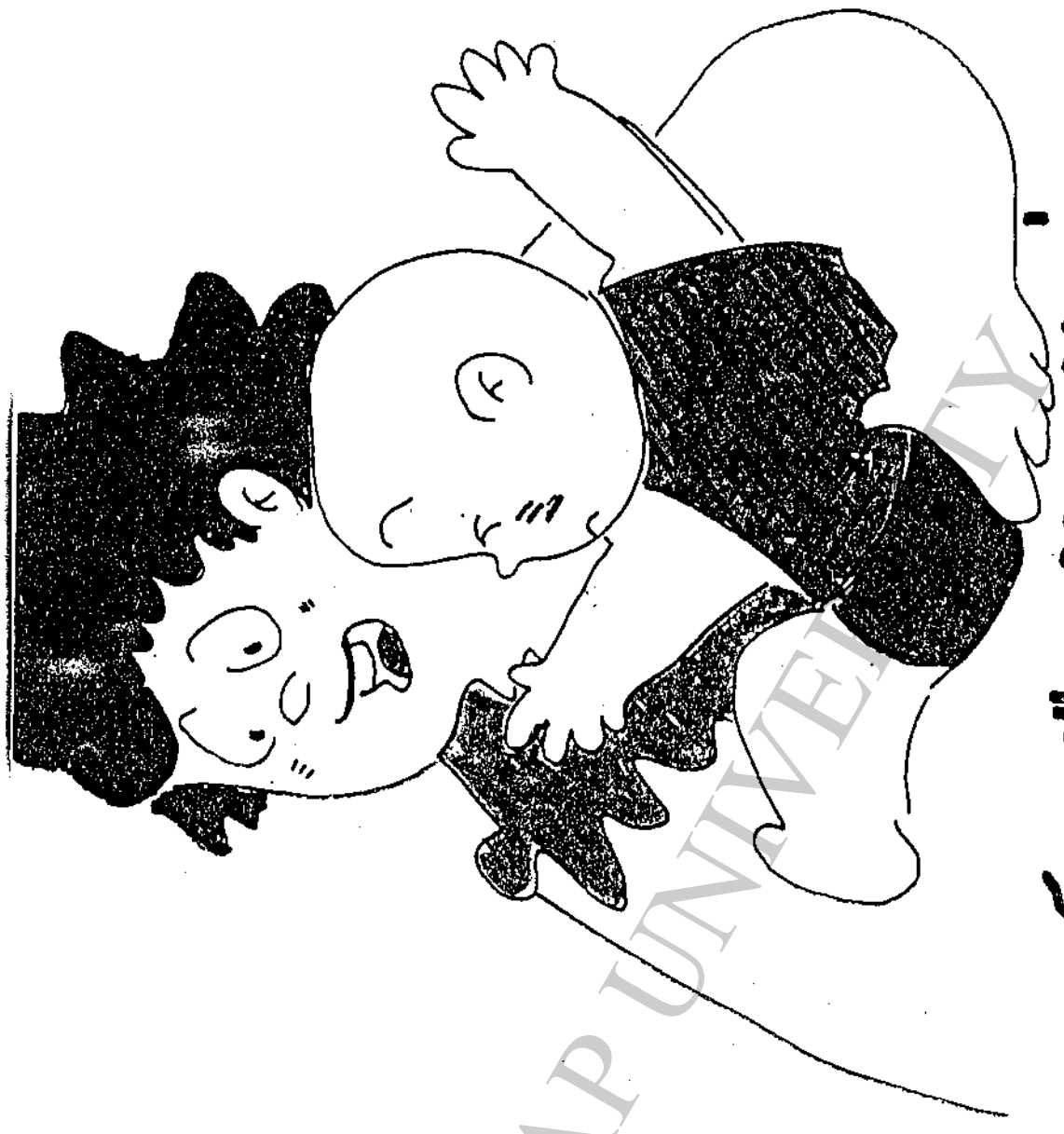
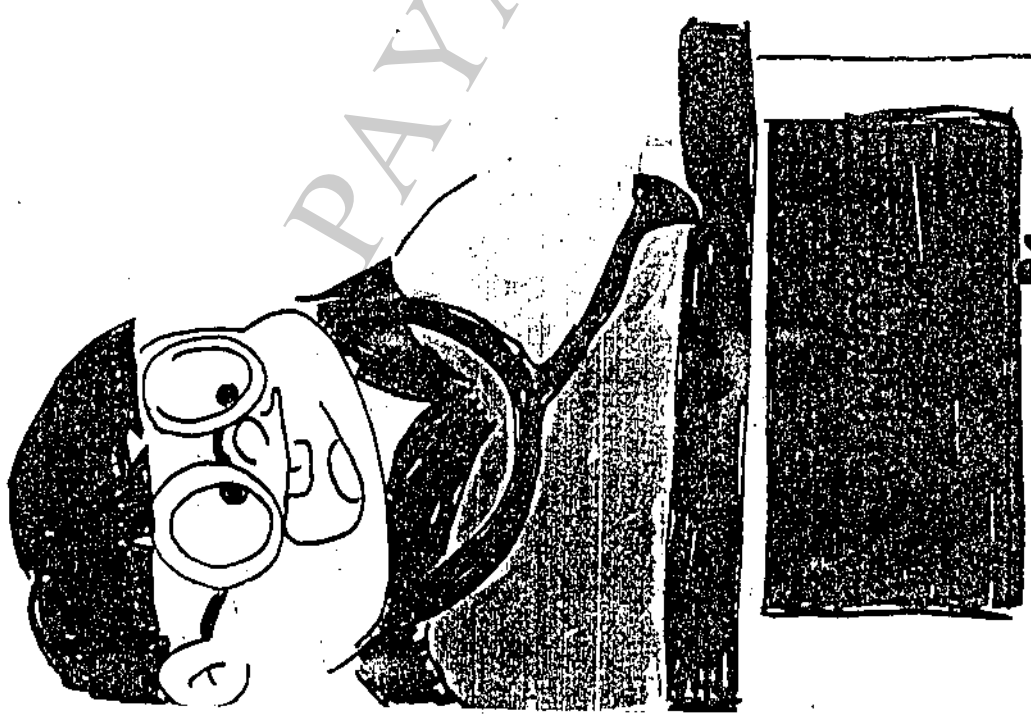
အိမ်ထောင်ရေး

PAYAP UNIVERSITY

เป็นภาพอัลบั้มจากหนังสือ
ผู้หญิง ปอหนะเอะเอ๋ยเอ๋ย
อเมกา พาญจรัมพอล

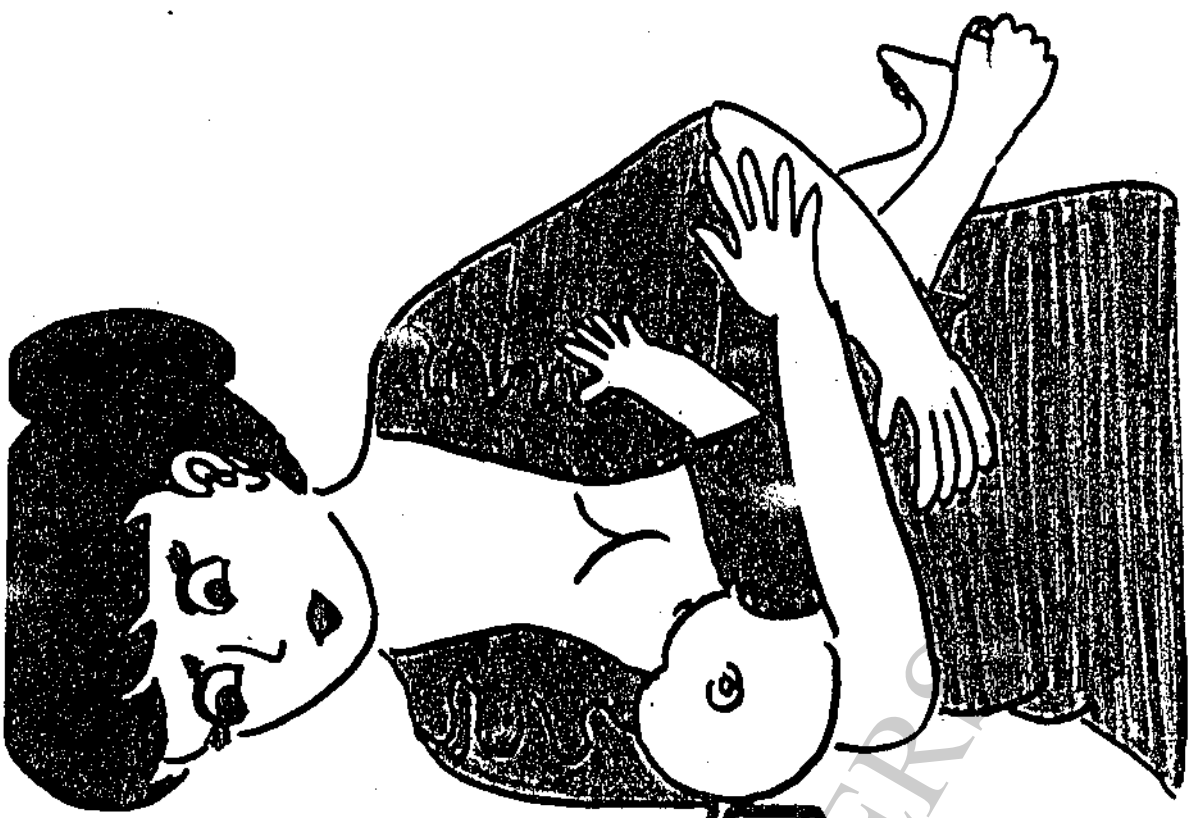
คำอธิบายภาพ หรือ ใจความสำคัญ

မာရ်တီန

ပရိယောဂ်ပရိယောဂ်
ပရိယောဂ်ပရိယောဂ်

PAYAP UNIVERSITY

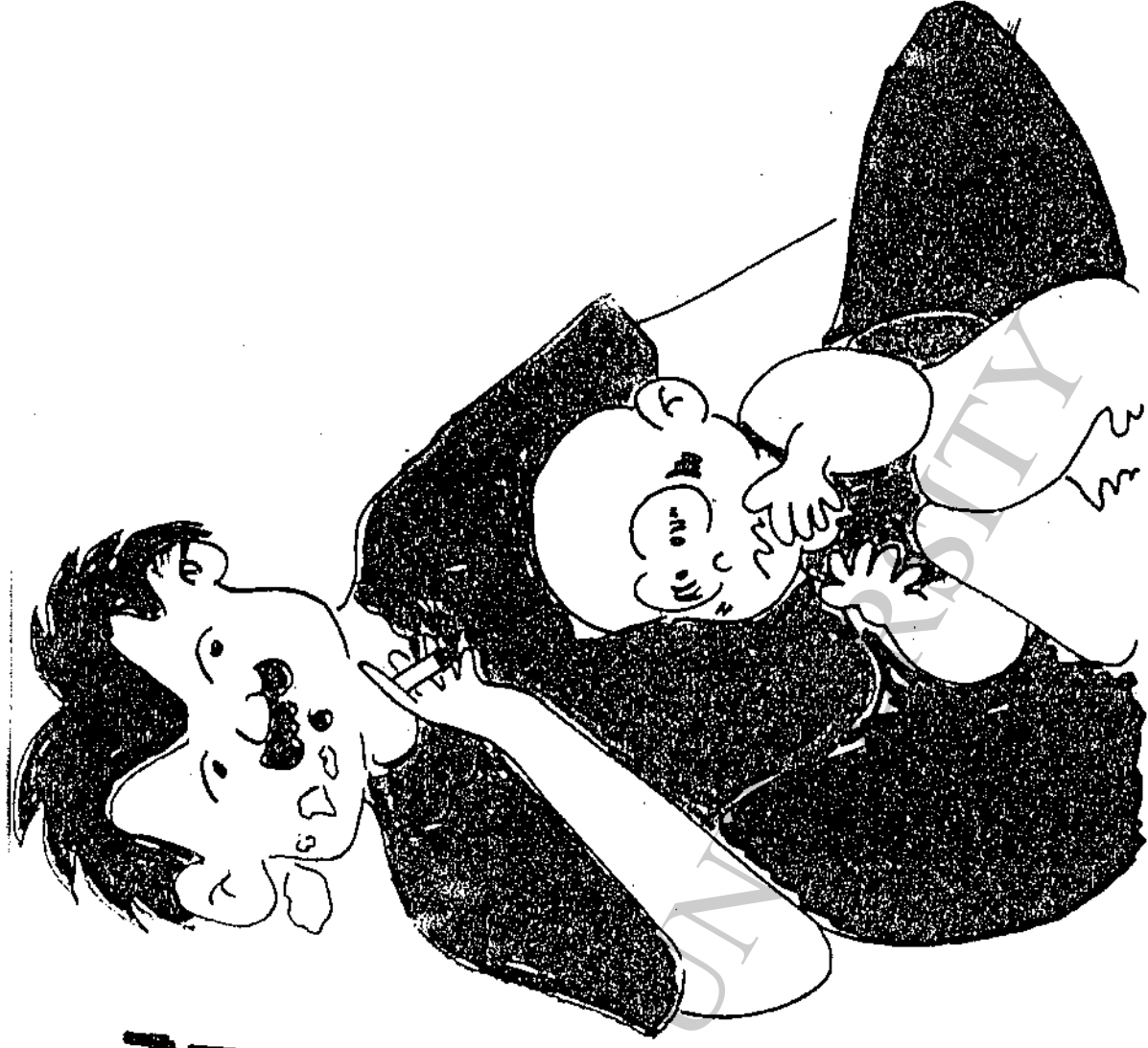

เรื่องเล่า
จาก
ประสบการณ์
ของ
คุณ

เด็กเล็กๆ ไม่ควรมองภาคภูมิใจกับความสำเร็จ

โหมบ้านโหมคาวรมี
ความขบถ
หรือความโศก

ได้ใจคุณแม่ใจพ่อใจตาใจยายให้ความอบอุ่น!

1/2

โรคไข้หวัด ปอดบวม

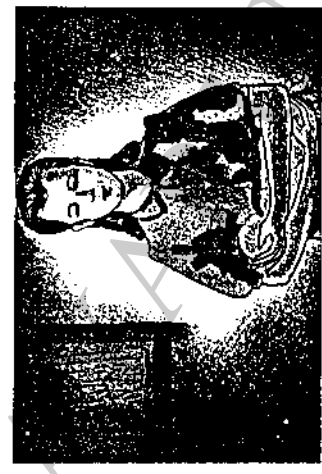
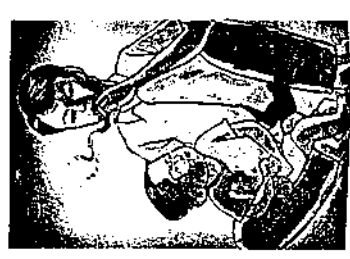
๕๕ ๕ ๕๕

การป้องกันโรคไข้หวัดและปอดบวม

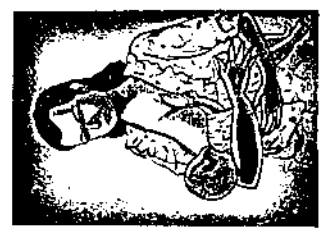
- เด็กเล็ก ๆ ไม่ควรคลุกคลีกับผู้ป่วยทุกชนิด

- ในบ้าน ไม่ควรมีควันทู หรือควันไฟ

- เด็กอ่อนเดือน ต้องคอยให้ความอบอุ่น ถ้าหนาวเกินไป ควรห่มผ้าให้หนาขึ้น ถ้าอากาศร้อนเกินไป ควรห่มผ้าให้เบาๆ

- เด็กทุกคนควรเกิดมาแข็งแรง ได้รับการเลี้ยงดูด้วยนมแม่ และอาหารครบถ้วน มีวัคซีนตามกำหนด

ติดต่อสอบถาม
รายละเอียดได้ที่
สถานีอนามัย
หรือโทรมาบอก
ใกล้บ้านท่าน

โรคไข้หวัด

อาการ

คัดจมูก น้ำมูกไหล ไอ ร้อน เจ็บคอเล็กน้อย
สาเหตุ
จากเชื้อไวรัส ติดต่อกัน
โดยการไอ จาม แล้วเชื้อโรค
ก็มาลงจมูก

ใช้หวัดส่วนมากจะหาย
ใน 7 วัน แต่จะต้องดูแลเด็ก
ด้วยเพราะบางรายอาจกลายเป็น
ปอดบวมได้

การดูแลเด็กที่เป็นไข้หวัดที่บ้าน

- ให้อาหารที่อ่อน
- ถ้ามีน้ำมูกมากจะดูดนม
ไม่ได้ต้องเขี่ยออกก่อน

- ดื่มน้ำมาก ๆ หรือดื่มนม
บ่อย ๆ

- ถ้าไอมากให้กินยานแก้ไอ
ซึ่งสมพระสำหรับเด็ก หรือ
ยาแก้ไอเด็กเล็ก

- ฝ่าวางไข้ของการของโรค
ปอดบวม ซึ่งอาจจะแทรก
ซ้อนได้โดย
- สังเกตการหายใจระหอยหรือ
หายใจแรงจนหายใจไม่
- อหิวาต์หรือเจ็บ ไม่กินนม
น้ำ บางราย มีขีดได้

โรคปอดบวม

- เป็นกาอักเสบของปอด
ทำให้เด็กมีอาการไอมาก
หายใจไม่สะดวก หรือหอบ
ไซ้สูง ต้องได้รับการรักษา
จากแพทย์ เพราะจะมีอัน
ตรายถึงชีวิตได้
- วัคซีนป้องกันจะป้องกันได้
จากการหายใจรับจากปอด
โดยถือเกณฑ์ดังนี้

เด็กอายุต่ำกว่า 2 เดือน
เด็กอายุ 2 เดือน - 5 ปี
เด็กอายุ 5 ปี - 6 ปี

- ถ้าเป็นมากจะหายใจแรง
จนหายใจไม่ขึ้น หรือมี
เสียงดังเวลาหายใจเข้าหรือ
หายใจออก ไม่กินนม น้ำ
ซึมซึ้ง เล็บมือ เล็บเท้า ริม
สีน้ำตาลเขียวได้

กาการรักษาโรคปอดบวม

- ต้องพบแพทย์หรือเจ้าหน้าที่
ถ้าอาการน้อย จะได้ยา
ปฏิชีวนะไปกินที่บ้าน

- อาการมาก แพทย์จะรับไว้
รักษาในโรงพยาบาล